

Budapest

Magyar Nemzeti Múzeum

DÉLBÁCSKA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Novisad, Trg Oslobođenja 3. szám. (Wagner palota.) Telefonszám: 137, éjjel 488. Sürgőnycim: „Délbácska”, Novisad

NOVISAD, 1925 SZEPTEMBER 17.

VI. évfolyam **CSÜTÖRTÖK** 215. szám

Előfizetési ára: egy óra 35, három óra 105, fél évre 210 és egész évre 420 dinár. Kéziratokat nem adunk vissza. Egyes szám ára: 1-50 dinár

Nyelvtörvényt!

A prágai parlament által elfogadott, s annakidején a „Délbácska” hasábjain is részletesen ismertetett nyelvtörvény kimondotta, hogy azokon a vidékeken, amelyek a kisebbségek lakossága legalább husz százalékát teszik ki, az államnyelv mellett a kisebbségi nyelv is használható. Nem használható, hanem használendő. A kisebbségi nyelv is az állam nyelve, mondotta Massaryk, akinek van olyan politikai iskolázottsága, mint azoknak a jószándéku, fiatal polgároknak, akikkel ujabban azért töltenek be közhivatali állásokat a Vojvodinában, hogy erőtejjesebb tempóban igyekezzenek kifejezésre juttatni a Vojvodina szláv jellegét. Csehszlovákiában négy millió német él és egymilliónál több magyar eszi a kisebbségek sokszor keserű kenyerét. Többek között például Komárom is szinmagyar város, s Massaryk bölcsessége és józansága mégse látott semmi veszedelmet az anyanyelv védelmében. Massaryk nagyon jól tudja, hogy a kisebbségi követelések elfojtása az irredenta nyilegyenes útja. A kisebbségek nem tudják magukról leterelni az irredenta gyanút, de ők tudják a legjobban, hogy nincs ennek a gyanúnak semmi komoly alapja és ők tudják, mert ők érzik a saját bőrükön, hogy meggondolatlan, türelmetlen és kíméletlen cselekedetek azok, amely állandóan zavarják munkás és békés polgárok nyugalma. Nincs egyetlen komoly érv, amelyet a magyar kisebbségek illoyalitása mellett lehetne felvonultatni. A magyarság hiven és lelkiismeretesen tesz eleget minden állampolgári kötelességének, s nagyon sokszor erején felül hoz áldozatot annak igazolására, hogy szándékainak tisztaságán nincs semmi kivetni való. A magyar szó üldözésében cimszerepet játszó szubotikai főkapitány nem tudja, hogy az ország déli határa körül topolyai és szentai magyar fiúk holtteste porladnak. A kacsákok eleni küzdelemben estek el azok, akiknek fivére vagy édesatyja ma tolmáccsal kénytelen egy szubotikai rendőrrnök magas színe elé járulni. *Vajjon miért ez az örökös inzultálás?* A magyarság egyetlen politikai pártszervezete, a Magyar Párt nemrégén úgy határozott, hogy az elzárkózás politikájával szakítva szoros együttműködést keres az egyik országos párttal. Másnap, mintegy válaszképpen megjelent a szubotikai főkapitány rendelete, amely egyszerűsággal száműzte a szubotikai város házáról a magyar szót. A magyarság kötelességének tudja, hogy elsajátítsa az állam nyelvét, ezzel szemben azonban állítani meri, hogy anyanyelvének tisztelétét illetően az állam részéről nemcsak morális, de politikai kötelesség is fennáll. Senkinek sincs joga sem hivatalosan, sem felelőtlenül üldözni valamely kisebbségi nyelvet. A magyar nyelv polgárjogához minden körülmények között ragaszkodunk már csak azért is, mert annak használata legjobb meggyőződésünk szerint egyáltalán semmi veszedelmet nem jelent az államra nézve, mert az állam itt is, másutt is az összes nemzetekkel azonos. Ha Csehszlovákia törvényhozása nem félt intézményesen biztosítani az anyanyelv védelmét, ebben követhetné a beogradi parlamenti is.

A KÖZLEKEDÉSÜGYI MINISZTER NYILATKOZIK A DÉLBÁCSKANAK

A jugoszláv kikötők kiépítése és a hazai vasutforgalom fejlesztése

Tizennégy millió dináros hitel kikötőfejlesztésre — 400 mozdonyral és 2100 vagonnal több van forgalomban — Az új vasutpolitika fokozott figyelmet fog a Vojvodinára fordítani — Egyeséges adminisztráció az összes vasutvonalakon

— Beogradba kiküldött munkatársunktól —

Beograd, szeptember 16. Amikor Radojevic Antal került a közlekedésügyi miniszterium élére, a kormány közlekedésügyi politikája fordulóponthoz jutott. Tudvalevő ugyanis, hogy mindezeidig pártexponensek és kimondott politikusok irányították a kormány legfontosabb tárcáját, akik szakértelem hiányában referenseikre bízta a miniszterium reszortkérdéseinek elintézését. A közlekedésügy terén pedig édes-keves reform valósult meg, esztendőkönt át csak hiábavaló kísérletezések folytak, amit az ország gazdasága és kereskedelme sínyelt meg. Az új koalíciós kormány is tisztában volt azzal, hogy a közlekedésügyek vezetését végre egy szakember felé kell adni, aki minden tekintetben megfelel hivatásának és aki a közlekedésügy legfontosabb problémáit meg is tudja oldani. Így esett a választás Radojevic Antalra, aki tudvalevőleg diplomás mérnök és tetőtől talpig szakember, működésében gerinces és intuitív s aki pártszemponatok és egyéb érdekek mellőzésével kizárólag a közlekedésügy reformálására szenteli idejét. Nem ér rá politizálni, csak dolgozni s ha utóbbi időben a szabadjegy hiénák ellen indított akciója folytán a támadások pergőtüzének volt kitéve, működésében kizárólag az ország érdeke vezet.

Radojevic Ante részletesen nyilatkozott közlekedésügyi programjáról a „Délbácska” munkatársa előtt, kifejtve azokat az eredményeket, amelyeket eddig sikerült elérnie s amelyek az országban bizonyára kedvező viszhangot fognak kelteni.

A kocsipark javítása

— A közlekedés főnehézségét — mondotta a miniszter — különösen az export szempontjából, a vagon park hiányában és abban látom, hogy nem áll rendelkezésükre elegendő számú vagon javító műhely. Amikor tehát átvettem a miniszterium vezetését első feladatmnak tekinttem ezeket az anomáliákat megszüntetni. Kibővítettem legelsősorban a már meglévő nisi kocsijavító műhelyt, a legmodernebb tervek szerint átalakítottam és elvégeztem a szükséges restaurálási munkálatokat. A kocsipark legnagyobb részét pedig smederevi és bródi magáncégeknél javítottam ki. Miután azonban az országban levő javítóhelyek nem tudják az összes munkákat elvégezni, körülbelül 120 lokomotívot külföldi cégekhez küldtem a szükséges javítási munkálatok elvégzésére.

— Intézkedéseimnek első eredménye már mutatkozik is, amenyiben ma már 400 mozdonyral és 2100 vagonnal több van forgalomban, mint a múlt évben.

— A keskenyvágányu vonatok mindig a

legnagyobb gondot okozták a mindenkori közlekedésügyi minisztereknek s azért működésem első percétől kezdve a legnagyobb ambícióval fogtam az e téren uralkodó nehézségek megszüntetéséhez s céltom az, hogy még intenzívebb munkával rendet teremtsék a keskenyvágányu vonatok közlekedésében felmerült anarchiában.

— E célból felépíttettem a kraljevoi mozdony és vagon műhelyt, ahol a keskenyvágányu kocsipark javításait végzik.

Nem lesznek már nehézségek a kivitel körül.

Gondoskodtam továbbá, hogy a jövőben a hazai szénbányákban termelt szén az aratás egész ideje alatt rendelkezésükre álljon s hogy a kiviteli kampány idejére állandóan elegendő számú vagonnal rendelkezessenek az exportőrök. Ebben a tekintetben a legnagyobb figyelmet a Vojvodinára fordítottam s már ki is adtam a subotikai és a beogradi vasutigazgatóságoknak a legszigorubb rendelkezést, hogy a vojvodinai ekszportőröknek mindenkor és azonnal juttassanak elegendő számú kocsit a kivitel céljaira.

A hajózásiszindikátus likvidálása

— Már több mint két éve kísért a nyilvánosságban a „Brodarski Sindikat” kérdése. A hajózási szindikátus már azóta állandóan a likvidálás stádiumában van, s sehogyan sem tudták a sokáig vajdó kérdést megfelelően elintézni. Miután láttam, hogy a tárgyalások annyira elhúzódnak s végleges eredményt nem tudtak felmutatni, a napokban szakértők bevonásával konferenciát hívtam össze, amelyen véglegesen megállapodtunk, hogy az év végéig a szindikátus kérdését feltétlenül likvidáljuk. A szakértők olyan prozódásokat fogtak előterjeszteni, amelyek lehetővé teszik, hogy ez a fontos intézmény a nemzeti gazdaság érdekeit szem előtt tartva minden tekintetben megfelelően hivatásának.

Az új vasutvonalak

problémája igen kényes, mondhatnám legkényesebb kérdése reszortomnak s eddig csak azért nem tudtunk eredményeket produkálni, mert hiányzott a megfelelő hitel. Ahol pedig nincs pénz, a vasuti vonalak kérdésének megoldása édes-keves eredménnyel kecsegtet. Mindazonáltal sikerült legalább annyiban eredményt elérnünk, hogy a legfontosabb vonalak megnyitása már a legközelebbi időben megtörténtek. Ezek elsősorban a Titel—Orlovat, Stip—Kocsana, Podgorica—Virpazar és a Ljutomer—Ormus vonalak, a novskai vonalat pedig elsőrendű vonallá alakítjuk át.

Ami az új vonalak építését illeti, belátható időn belül a költségvetés megterhelése miatt nem foghatunk hozzá új vonalak építéséhez. Csak annyiban járulhatunk hozzá a vonalak rendbehozásához, hogy az összes vonalakon kicseréljük a talpjákat, amiáltal a közlekedésben elkerüljük az eddigi késéseket és a közlekedés bizonytalanságát. Legfontosabb tendencia ugyanis, hogy a közlekedésben tökéletes rendet teremtsék, hogy a külföld előtt is bebizonyíthassuk a jugoszláv vasuti közlekedés fölényét más országéval szemben.

Egységes adminisztráció és tarifaszállítás

A közlekedés javítását célozza az a rendelkezés is, amelyet az összes vasutigazgatóságokhoz intéztem és amely az adminisztráció unifikációjára vonatkozik. Egyszerűsíteni akarjuk az adminisztrációt és az igazgatóságok már munkába vették az egységes adminisztratív mintákat is, amelyek az egységes adminisztrációt lehetővé teszik.

Október 15-től már egységes lesz az adminisztráció a jugoszláv vasutak összes vonalain;

ezáltal elkerüljük a vonatok késését és a tulsufaltságot is, amelyek nagy mértékben hátráltatták a közlekedés rendszeres lebonyolítását.

— A közönség érdekeinek és a tengerparti lakosságnak véltém szolgálatot tenni, amikor intézkedtem, hogy az összes a tenger felé vezető vasuti vonalakon leszállítom a személy és áru tarifát. Az idegenforgalom szempontjából is fontosnak tartom, ha a tenger felé vezető vonalakon minimális tarifákat léptetünk életbe, nem kevésbé az elszegényedett tengerparti lakosságnak, amelynek bizonyos megélhetési lehetőségeket nyújtunk a furdőszezon tartama alatt.

A kikötők kiépítése

A jugoszláv kikötők kiépítése érdekében folytatott akcióim teljes sikerrel járt. A minisztertanács erre a célra 14 millió dinár hitelt szavazott meg. Ebből az összegből kiépítjük a gruzsi, zelenikai, sibeniki és bakari kikötőket. A spliti kikötő kiépítési munkálatai már javában folynak s remélhetőleg rövidesen be is fejeződnek. Ezzel is nagy lépéssel haladtunk előre programunk megvalósításában, amely a hazai kikötők modernizálását célozza. A kormány közlekedésügyi politikája immár megvalósításához közeledik s ha idővel a költségvetési nehézségeken is áthaladtunk, újabb munkához foghatunk, amelyek tökéletesen átformálják az eddig mostohán kezelt közlekedés összes problémáit. (K. A.)

Október 10-ig szünet lesz a politikában

Beograd. A tegnap délelőtti zagrebi gyorsvonattal elutazott Gyuriscs Márko a miniszterelnök helyettese, Trifunovics Misa vallásügyi miniszter, Vukicsevics Vélya közoktatásügyi miniszter, Trifkovic Márko a parlament elnöke, Tesics Szretyko az állami számszék elnöke, Jovanovics Lyuba, Perics Vinko és még számos képviselő. A politikusok Zagrebből, Splitbe vonaton, innen Cattaróig hajón, Cattarótól Cetinjéig pedig autón teszik meg az utat. A kormány tegnap elutazott tagjai Cetinjén fogadják a királyi párt.

Ma utazik Szarajevón át Cetinjéba Davidovics Lyuba a demokratapárt elnöke, akihez Szarajevóban dr. Spaho és dr. Hrasnica fognak csatlakozni és együtt utaznak Montenegróba.

A királyi pár Montenegróból előbb Zágrebba utazik és ott marad néhány napig, a miniszterek pedig Beogradba térnek vissza.

A főváros politikai élete teljesen eseménytelen és Pasics Nikola miniszterelnök visszatérte október 8-ig vagy 10-ig nem is történik semmi.

A leszerelés ügye a népszövetség előtt

Genf, Szeptember 16. A népszövetség tegnapi ülésén Loncheur volt francia miniszter javaslatot terjesztett elő egy bizottság megalakítása ügyében, melynek feladata lenne, hogy széles alapon és a népszövetség, valamint a nemzetközi munkatügyi hivatal technikai szervezeteivel közreműködve nemzetközi gazdasági értekezletet készítsen elő a mostani gazdasági nehézségek kiküszöbölése ügyében. Az értekezlet egybehívását a népszövetség tanácsának tartanak fenn. Az értekezlet azután megvizsgálja azokat a gazdasági nehézségeket, amelyek az általános jólét helyreállítását megakasztják és megállapítják, milyen eszközök volnának alkalmasak a nehézségek leküzdésére, valamint a viszályok kikerülésére. A leszerelési bizottság ülésén Loudon, holland kiküldött támogatta Apponyinak a leszerelési konferencia azonnali összehívására vonatkozó javaslatát. Loudon az ajánlotta, hogy a leszerelési konferencia előkészítésére albizottságot küldjenek ki.

Tánczos tábornok (Magyarország) a vitában rámutatott arra, hogy Magyarország kénytelen sürgetni a szomszédos államok mielőbbi leszerelését miután Magyarország a maga tulajdonos messzemenő leszerelése miatt hiány van a szükséges biztonságnak. A külön egyezmények iránt Tánczos annyiban van nagy bizalmatlansággal, mert ezek a háború előtti idők szövetségeihez hasonlítanak és kölcsönös bizalmatlanságot váltanak ki.

Tánczos tábornok beszéde után a vele szemben ülő Bernes dr. kijelentette, hogy azonnal válaszolni fog a beszédre és az elnöknél fel is jegyeztette magát a szónokok listájára, de azután még az ülés befejezése előtt elhagyta a termet és így nyilvánvalóan lemondott a beszéd jogáról.

Táncos után Brouckere (Belgium) szólalt fel. Kijelentette, hogy országa kész a leszerelésre, mielőbbi biztonsága garantálva van, Kérte azt is, hogy a különböző bizottságok, amelyek-

ben a nemzetközi értekezlet előkészületeiről és a nemzetközi gazdasági értekezlet előkészítéséről tanácskoznak, szorosabb együttműködésben végezzék munkájukat.

Jouvenel szenátor (Franciaország) hasonló értelemben szólt fel.

Loudon (Hollandia) és Lange (Norvégia) a tavalyi évben kiküldött bizottságokat vették bírálat alá. Lange kijelentése szerint itt az ideje, hogy végre egy igazi leszerelési bizottság jöjjön létre, s így ne legyen többet szó arról, hogy az ugynevezett koordinációs bizottság csak a különböző államok rossz szándékait koordinálja.

Nem ül össze a magyar parlament

A magyar nemzetgyűlés rendkívüli összehívására megindított akció, amint az előrelátható volt nem járt a kívánt eredménnyel, mert az összehívók nem tudtak elegendő aláírást szerezni. Az ellenzék komolyabb és mérsékelt elemi távolították magukat és így a nagy garral hirdett házősszehívás kudarcot vallott. Ilyenformán a rendes időben kezd meg a nemzetgyűlés rendes ülésszakát.

— 1926 elején vezetik be az új magyar valutát. Budapestről jelentik: Temesváry Imre nemzetgyűlési képviselő, a pénzügyi bizottság elnöke nyilatkozatot tett a Magyar Hírlap munkatársa előtt, melyben elmondta, hogy gazdasági szempontokból szó sem lehet arról, hogy a jövő év februárja, vagy márciusa előtti a gyakorlati életben is megvalósíthassa a magyar kormány a valutareformot. A pénzügyi kormány még nem foglalt állást abban a tekintetben sem, hogy az új váltópénz milyen legyen. Már csak azért sem volna végrehajtható ez évben a valutareform törvénye, mert a pénzverő intézet számára emelendő épület sem jut ebben az évben teljes befejezésre, illetve berendezésre.

A „Politika” tegnapi számában Lapsevics Dragisa folytatja nagyérdékű fejtegetéseit az ország adórendszeréről. A közvetett adók a legérzékenyebben a városi lakosságot sújtják, leginkább a munkás osztályt, amely ezáltal elveszíti fogyasztói képességét. A földműves a megadóztatott cikkek igen gyenge fogyasztója, s ha bizonyos cikkeket nagyobb adókkal sújtják, a földműves egyáltalában nem vásárol, sőt a legelemibb szükségleteiről is lemond. A megadóztatott ipari cikkek népszerűsítése érdekében feltétlenül szükséges tehát, hogy a közvetett adókat egyenes adókká változtassuk át, a proporcionális rendszert progresszívvé, a földmunkás bevételeit pedig érzékenyebb adókkal sújtsuk. Ezáltal a földmunkást a föld racionálisabb megművelésére szoríthatjuk és nagy mértékben hozzájárultunk az ntenzivebb munka és a mezőgazdaság fejlesztéséhez. A mai viszonyok mellett azonban kevés a remény ilyen tervek megvalósításához, amikor a parlament leginkább földműves elemekből rekrutálódik, s amikor nincs kilátás arra, hogy ezen változtatni lehessen. A régi békebeli Szerbiában más állapotok voltak s Milán király uralma alatt a városoknak megadták a jogot, hogy saját képviselőket választhassanak s így a parlament ötödrésze kizárólag városi képviselőkből állott. A mai parasztképviselőknek egyáltalában nincs érzékük az ilyen reformok megvalósításához. A városok jogát megkurtították, a burzsoáziát és a proletariátust egyaránt megsemmisítették s így senki sem vállalkozik beleharapni a savanyú almába és egy nagyszabású adóreform végrehajtásán közreműködni, különösen akkor, ha tekintetbe vesszük, hogy a parasztok és a „lumpenproletariát” jutottak többségre. Mert azok az elsők, akik mindenféle reform ellen már eleve is tiltakoznak, akik politikai gyűléseken a polgár és a proletár jelölése ellen a leghevesebben tiltakoznak és akik akkor, ha belekerülnek a parlamentbe a legnagyobb stréberek, vagy legalább is szellemi mediokritások, ellenségei minden reformnak és haladásnak. Pedig tagadhatatlan tény, hogy csak egy igazságos adórendszer az ipar, a kereskedelem és az ország pénzügyeinek egyetlen megmentője.

A „Recs” a tisztviselők üldözésével foglalkozik s megállapítja, hogy soha annyi tisztviselőt nem helyeztek el s nem nyugdíjaztak, mint a mostani kormányrezsim alatt. A politikai életben eddig két irányzat állt szemben, a nacionalista, az államalkotó, a monarchista és az állambontó, nemzetellenes, köztársasági irány. A nagy küzdelemből a dinasztiahű és nacionalista érzelmű irány került ki győztesként s ebben nagyrészt a tisztviselők nyújtottak segítséget, akik híven kitartottak az állambontó elemek elleni küzdelemben. S mi most a jutalmuk? A belügyminiszter, aki annak idején fulmináns beszédekben állapította meg Rádics hazaáruló működését, most mint a Rádics-kormány rendőriminisztere tömegesen bünteti a tisztviselőket, csak azért, mert annakidején az ő utasításait végrehajtották. Az „Obznana” minisztere a „Megegyezés” minisztere lett. Vajon mi lesz ennek az eljárásnak a következménye? A tisztviselő elveszti hitét és bizalmát a kormánnyal és az állam intézményével szemben, nem szólván az erkölcsi züllöttség eklatáns példájáról, amely teljesen demoralizálja a tisztviselői kart. Minden tisztviselő meg lesz győződve arról, hogy országunkban a kötelességteljesítés és a becsületes munkát büntetik, a csalást, a szabotázst, a monarchia elleni agitációt honorálják. Ez pedig nem jelent mást, mint a teljes destrukciót és a tisztviselői kar passzivitását az állammal szemben. Még szerencse, hogy semmi sem tart örökké, a Rádics—Pasics-féle kormány sem, s ha megint a Pribicsevics párt kerül uralomra, első kötelességének és feladatának fogja tekinteni ezeket a súlyos sérelmeket reparálni.

KISEBBSÉGEK

(—) Élve temetik el az erdélyi 48-as honvédeket. Kolozsvári lapok jelentései szerint Erdélyben még ma is mintegy nyolcvan negyvennyolcas honvéd és honvédözvegy él, akiknek havi 70—80 (hetven, nyolcvan) lejés „kegydíját” váratlanul és minden indoklás nélkül beszüntette a román kormány. Az erdélyi lapok mai számai megállapítják, hogy a bürokratizmus élve ítélte halálra ezeket a szerencsétleneket, akiket segíteni a magyar társadalom kötelessége. A kegydíjak folyósításának beszüntetésével kapcsolatosan Várady Emil dr. a Magyar Párt ügyvezető alelnöke a következőket mondotta egy kolozsvári lap munkatársának:

— Az állam költségvetésében tehát a legkisebb zavart sem jelentené, ha a beszüntetett kegydíjakat ismét kiutalnák. Maximális számot mondom, ha 40—50 ezer lejre teszem azt az összeget, amellyel a még élő összes honvédek és honvédözvegyek nyugdíjigényét ki lehetne elégíteni. Az a szempont talán még sem mérülhet föl, hogy a forradalom idején szembenállott egymással Erdély román és magyar lakossága. Ez a forradalomnak csak egy kis epizódja volt, nem tudom elhinni, hogy a román nép ellenszenvvel tudna visszatekinteni a magyar nép osztrák iga ellen küzdő szabadságharcára. Hiszen a románságnak éppen olyan fájdalmas emléke az osztrák abszolutizmus, mint a magyar népnek. Gondolkoztunk azon, hogy az öreg honvédek érdekében nagyszabású társadalmi akciót indítunk és mindenekelőtt felfektetjük a 48-as honvédek és honvédözvegyek katasztrét.

(—) A tanszabadság Romániában. Nagyváradról jelentik: A nagyváradai fa- és fémipar szakiskola igazgatóját Szontagh Gusztávot nemrég elávoltolták, s állásába egy okirályságbeli, tanulatlan művezetőt neveztek ki. Azóta az iskola a románosításon kívül semmivel sem törődik. A növendékeket szigorú felvételi vizsgának vetik alá, amelyen azonban a román nyelven kívül semmitse kell tudni. A magyar szó a legszigorubbban tilos, s az iskolába, amelyből eddig a legképzettebb erdélyi magyar iparosok kerültek ki az alsó tagozatokba az idén már egyetlen magyar növendéket sem vettek fel...

(—) Különben becsukatjuk... A kassai magyar sajtó óriási felháborodással tárgyalja a kassai tanügyi hatóságok intézkedését, amellyel rengeteg magyar anyanyelvű tanulót kényszerítenek szlovák iskolába. Több szülő, aki magyar anyanyelvét bizonyító igazolványt kért a kassai városi főjegyzői hivatalban, azzal fenyegették meg, hogy becsukatják őket, ha tovább is „renitenskednek”. A kassai keresztényszocialista párt sürgős interpellációt terjesztett be a polgármesterhez, amelyben az alkotmánytörvényre való hivatkozással a teljes tanszabadság védelmét követelik. Az interpellációhoz csatlakozott a kassai szociáldemokrata párt is.

(—) Megintették, mert magyarul beszélt. Kolozsvárról jelentik: Pár hónappal ezelőtt történt, hogy Kovács János, a kolozsvári magyar kereskedelmi iskola tanára, magyarul intézett kérdést egyik tanártársához. A magyar iskolában működő magyar tanárok magyar párbeszédét meghallotta Regman Miklós jelenleg prefektus, akkor még tanügyi inspektor, és Kovács Jánost följelentette a miniszternél. Az ügyben most érkezett le a közoktatásiügyi miniszter döntése: Angelescu ur a szényűsleges bűntért első foku miniszteri megintésben részesítette Kovács János tanárt. Nincs tovább.

CSÁNYI ZOLTÁN, LAKATOS

Novisad, Željeznička (Petőfi) ul. 38. szám.

Összecsukható vaságyak, spärherdek, gyermekkocsik legolcsóbb árban kaphatók. - Nikkelez. - Galvanizoz.

UTAZÁS A HÁZBÉRADÓ KÖRÜL

A házigazda lakja a legdrágább lakást

A házigazda évi 40.000 dinárt fizet a saját házában lévő háromszobás lakásért

Az új lakástörvénnyel, mint ismeretes, senki sem meglegedett. A háztulajdonosok szövetsége éppen annyit memorandumozott el, amennyire mindent elkövetett a lakók országos szövetsége is az akkor még javaslat megbuktatása érdekében. A parlament plénuma mégis megszavazta a javaslatot, amely, mint a gyakorlatban kitűnt, inkább a lakók, mint a háztulajdonosaik érdekeit védi. Egyetlen eset azt hisszük elégséges ennek bizonyítására.

Egy Vasut-uccai háztulajdonos házában lakik, mint bérlő, egy tisztviselő, aki háromszobás lakása után havi száz, tehát évi ezerkétszáz dinárt fizet. A ház többi részét a háztulajdonos lakja. A bérlő havi száz dinárjával szemben a tulajdonos „lakbérét” 18.000 dinárra becsülte fel a pénzügyigazgatóság. Ezen összeg után a háztulajdonos 75—78 százalék

házbér adót fizet. A fennmaradó 25—22 százalék után pedig a rendes „jövedelmi” adót.

A lakó háromszobás lakásának évi 1200 dinár bérével szemben a házigazda ebben az esetben évi 15—16 000 dinárt fizet a maga házában lévő lakásáért. A tulajdonos ezenfelül fizet a házért minden évben rendes vagyonadót, tűzbiztonsági díjat, fedezi a karbantartás költségeit, ezenfelül elveszíti a ház vételével befektetett összeg utáni 12 százalékos kamatot.

A lakó tehát 1200 dinárt fizet évente s ezzel szemben a házigazda három, esetleg négy-szobás lakása után 40—60.000 dinárt.

Ezek után érthető a házvétellel szemben az utóbbi években mutatkozó feltétlen tartózkodás.

A külügyminiszterek konferenciája október 6-án lesz Svájcban

Berlin szept. 16. Tegnap délben nyújtották át a szövetséges hatalmak megbízását a német kormánynak a külügyminiszterek svájci konferenciájára. Először De Marguerie francia nagykövet jelent meg Stresemannal, utána pedig Addigen angol ügyvivő, követségi tanácsos kereste fel dr. Stresemant és az angol kormány nevében hívta meg a svájci értekezletre.

Stresemann dr. közölte Anglia és Franciaország diplomáciai képviselőivel, hogy a végleges választ a szeptember huszonegyedikén összeülő nagy minisztertanács adja meg a két memorandumra, amelyek szövegét csütörtökön hozzák nyilvánosságra.

„A Vossische Zeitung diplomáciai körökben nyert tájékoztatás alapján, a biztonsági szerződésre vonatkozó értekezlet összehívásának napját október 6-án jelöli meg és kijelenti, hogy a svájci városok közül elsősorban Luzern jöhet számításba a gyűlés megtartását illetőleg.

A Hamburger Fremdenblatt a biztonsági paktum kérdésével kapcsolatban ma jelentős politikai cikket közöl, amelynek szerzője minden kétséget kizáróan Stresemann dr. külügyminiszter. Ez a cikk foglalkozik a nagynémetek

támadásaival és kifejti azt, hogy a Stresemann által folytatott politika tulajdonképpen nem más, mint folytatása és megismétlése a Cuno dr. kancellársága alatt kezdett politikának, amelyet Helfferich is nyomatékosan támogatott.

Teljesen érthetetlen tehát a német nemzetiek magatartása. Németország egyébként sem folytathatná ezt a politikát, mint a biztonsági paktum politikáját, mert teljesen le van fegyverezve. A német politikának nem lehet más feladata, mint az, hogy az agresszív francia politikával szemben olyan módon védekezzen, hogy szövetségeket szerezzen a francia agresszivitással és esetleges invázióval szemben. Ezenkívül meg kell védeni a nagy német kulturterületet, és a német kisebbségek jogait. Németország további politikájának feladata az, hogy a keleti határok revízióját békes uton elérje, mert a határok tarthatatlanságát mindenki elismeri. Németországnak törekednie kell arra is, hogy ismét visszakapja kolonialis területeit. Végül Németországnak az európai hatalmak egymásközti megértésére és kibékülésére kell törekedni. Ell kell ismernie ezért a nyugati határok sérthetlenségét. Természetes, hogy a biztonsági paktumnak kölcsönösség alapján kell felépülnie.

A vízvezeték és csatornázás elkészítésére

tegnap kiírta a városi tanács a pályázatot

A városi mérnöki hivatal Plavics Nikola városi főmérnök vezetésével kidolgozta a város vízvezetékkel és csatornázással való ellátásának tervét. Plavics Nikola főmérnök a városi tanács tegnapi ülésén mutatta be a tervet és egyúttal közölte a városi tanácsal arra vonatkozó nézetét is, hogyan lehetne a vízvezeték és csatornázás pénzügyi részét megoldani. A főmérnök szerint vagy külföldi kölcsönt kellene felvenni vagy pedig a ház és telektulajdonosokra külön vízvezetéki pótdótot kivetni.

A városi tanács a főmérnök előterjesztésére

pályázatot irt ki a vízvezetéki és csatornázási munkák elvégzésére.

A pályázatot a tanács csak azért irta ki, hogy megtudja mennyibe kerül a vízvezeték és csatornázás elkészítése. A pályázatok beérkezése után fog a kibővített tanács arról dönteni, hogy a beérkezett pályázatok alapján adja-e ki a munkát, vagy házi kezelésben végezteti, amely esetben vagy kölcsön, vagy vízvezetéki pótdótot utján fedezik a szükséges kiadásokat.

*

Cseh csapatok a marokkói fronton?

Páris, szept. 16. Szentiványi József prágai magyar nemzetgyűlési képviselő, a Csehország és Franciaország között fennálló katonai megállapodások ügyében a következő kérdést intézte Benes külügyminiszterhez: A közönség körében hetek óta olyan híresztelések okoznak nyugtalanságot, hogy Franciaországgal kötött szerződés értelmében a közel jövőben fegyveres erővel kell Csehszlovákiának résztvenni a marokkói harcokban. Ezek a hírek annál nyugtalanítóbban hatnak, mert a napi sajtóban megjelent híreket semmiképpen sem cáfolják meg. Azt írják, hogy Lengyelország máris szállított

csapatokat a marokkói frontra. Ez annál is valószínűbb, mert a lengyel legionáriusok gyűlést tartottak, amelyen kijelentették, hogy nem hajlandók a marokkói fronton harcolni. Szentiványi a külügyminisztertől megnyugtató nyilatkozatot kért.

NAGYFEJŐ

NOVI SAD, JEVREJSKA 9.

Előnyomda, himzőterem és gombáthuzás.
Legújabb függöny, stor s fehéremű minták.

Egy szuboticaí család szélhámosságai Novisadon

A novisadi ügyészség elkészítette a vádiratot Komlós Jenő 28 éves szuboticaí foglalkozás nélküli egyén ellen, aki több csalást követett el Novisadon.

Komlós Jenő ez év végén jött Novisadra és a Kraljiica Marija szállóban vett lakást és a Zagrebi „Predovics” cég utazójának jelentette be magát. A portásnak azt mondta, hogy utközben ellopták a tárcáját és a szobaszámát akkor fizeti ki, ha Zagrebből pénzt kap. Novisadi tartózkodása idején az Amerikában étkezett és gavalléros borralvót adott a pincérnek. Egy alkalommal azt mondta Vécsei Sándor pincérnek, hogy titeli kereskedő és 200.000 dinár értékű áruja fekszik a pályaudvaron. Miután azonban nincs elég pénze, előbb 100, aztán még 200 dinárt kért kölcsön Vécseitől. Másnap azt mondta a pincérnek, hogy áruját tévesen Zagrebbe küldték, Zagrebba kell utaznia és ezért 500 dinárt kért tőle. Két-három nap múlva azt a javaslatot tette a pincérnek, hogy jöjjön vele Zagrebba, ahol egy kávéházat vásárolt és társuljon vele. Vécsei elfogadta az ajánlatot, mire Komlós 900 dinárt kért tőle a szerződés megkötésére.

Az étterem tulajdonosának feltűnt, hogy Komlós Jenő tulsokat foglalkozik a pincérről megkérdezte tőle, mit tárgyal Komlóssal. Amikor a pincér megmondta, hogy mit tárgyalnak Komlóssal, Pesics figyelmeztette, hogy óvakodjon Komlóstól, mert szélhámós.

Vécsei ekkor megegyezett Pésiccsel, hogy amikor a parkban átadja a pénzt Komlósnak, tartóztassa ezt le egy detektívvel. A találkozás meg is történt és Komlóst letartóztatták.

Uniformis a leánygimnáziumban Mivel indokolja a szarajevói tanfelügyelő az egyenruha viselésének elrendelését

Szarajevo agilis tanfelügyelője nemrégben akciót kezdeményezett a leánygimnázium növendékeinek egyenruhával való ellátása érdekében. A tanfelügyelő értekezletre hívta össze a szülőket, s hosszú beszédben hívta fel figyelmüket azokra a szempontokra, amelyeknek figyelembe vétele indokoltá teszi az egyenruha viselését. Ezek között szerepel elsősorban a ruhák olcsósága és praktikussága. A divathóbort kiközösítése jelentékeny anyagi megtakarítást jelent a szülők számára, a dekoltázs eltűnése pedig lehetővé teszi, hogy az együtt tanuló két nem közül a fiúk a tanárnak is szenteljenek némi figyelmet — nemcsak a dekoltáznak. Az egyenruha egyébként eltüntet minden osztály és vagyoni különbséget, s ezzel demokratikus szellemet vezet be az iskolába is. Miután a szülők túlnyomó többsége tüntető tapsal járult hozzá az igazgató fejtegetéséhez, a szarajevói gimnáziumba már a legközelebbi napokban bevonul az egyenruha...

Keresek megvételre egy használt, jó állapotban levő

varrógépet.

Egy **tanulóleány** azonnal felvétetik.

Holländer Ilonka, Jevrejska ulica 2.

Varrónőket

házonkívül konfekciók készítésére felvesz

Berger,

Pašičeva (Szücs) ulica 11. szám.

Házmestert

keresek azonnalra. Cim: Dunavska ul. 8.

1736 **Mikn.** 1—2

Jelentkezni lehet délután 1 és 3 óra közt.

Tíz nap múlva szerelik a hidat

Október közepén már állanak a pilóták

Az épülő hid novisadi parti pillére mellett már épül a barak, ahol a híd szerelésnél alkalmazott külföldi munkások fognak lakni. A pilérhez támasztva pedig négy hatalmas tábla a következő felirattal: „A novisadi hid építése. A. Koene Dortmund és Gollnow és Fiai Stettin”. Minden előkészület megtörtént tehát, hogy megkezdjék a hid szerelését.

Munkatársunk tegnap a szerelőcég irodájában érdeklődött, hogy mikor kezdik meg a hid szerelését. Majer Rudolf volt utászkapitány, aki az előmunkálatokat vezeti, a következőket mondta munkatársunknak:

— A hid szerelését tíz nap múlva fogjuk

megkezdeni. Addig megérkeznek Németországból a szerelőhajók és a hatalmas gőzdaruk. A munka akkor teljes gőzzel megindul, mivel számításunk szerint október 15-én már állaniok kell a pilótáknak.

— A szerelést vezető főmérnök néhány nappal ezelőtt Németországba utazott és személyesen felügyel, hogy a szerelőhajók idejében és mindennel felszerelve induljanak utnak. A főmérnök néhány nap múlva Novisadra érkezik, mert még meglehetősen sok munkát kell elvégezni addig, amíg a tulajdonképeni szerelést meg fogjuk kezdeni.

*

Az erdélyi telepesek vádolják a népszövetséget

G e n f, szept. 15. Toronyi Gyula az erdélyi magyar telepesek képviselője tudvalevőleg már a döntés meghozatala után azonnal kijelentette, hogy a nemzetek szövetségének ítéletébe nem nyugszik bele. Ezt az álláspontját a nemzetek szövetségének tanácsstagjaihoz intézett levelében ki is fejtette és az ügy újból való felvételét kérte. Ezt a kártalanítást igazságos ítéletnek nem tekintheti. Valószínű, hogy Toronyi Gyula felvilágosító levele után még ennek az ülésnek a folyamán megkeresik

a népszövetségi tanácsot, illetve a tanács elnökét a magyar telepesek kérdésének újból napirendre tűzése iránt, mert a tanács tagjai közül többen, akik elsősorban is súlyos aggodalmuknak adtak kifejezést, magukévá tették Toronyi fejtegetéseit. Toronyi levelében azt hangsúlyozta, hogy a tanács meg sem hallgatta a magyarok képviselőit, pedig a németek hasonló ügyében a telepesek képviselői résztvettek a kártérítési összeget megállapító tárgyaláson.

Vojnovics Brana dr. nem távozik a színház éléről

Szerény óhajok, amelyek nem valósulnak meg

Felelőtlen információk alapján olyan hírek terjedtek el színházi és egyéb körökben, mintha Vojnovics Brana dr., a Nemzeti Színház igazgatója távozna a színház éléről s hogy bizonyos személyi változások szükségessége merült volna fel a színház kebelében. Bár a Délbácska legelső helyről, tehát közvetlenül a közoktatásügyi minisztérium színházügyi osztályától nyert információk alapján már annak idején értesült, hogy személyi változásokról egyáltalán szó sem lehet, ezáltal mégis közvetlenül a színház igazgatóságához fordultunk felvilágosításért. A nyert információk mindenben megerősítik a Délbácska korábbi értesüléseit s így ismételtén megállapítjuk, hogy a személyi változásokról szóló hírek nem egyebek, mint bizonyos oldalról származó kívánságok és óhajok, amelyeknek azonban semmiféle létjogosultságuk nincs. A kombináció — mondotta informátorunk — az utcán és a kávéházban született meg s így nem tarthat igényt sem komolyságra, sem megbízhatóságra, annál kevésbé, mert a közoktatásügyi minisztérium egyáltalán nem hajlandó a színház vezetőségében változtatásokat eszközölni, sem pedig a színházi ellenzék kívánságait honorálni. Az ilyen „ballon d'essay”-ok pedig rendszeresen visszafelé szoktak elsülni.

(=) **Kucsera Juliette Párisba utazott.** Mint értesülünk, Kucsera Juliette, a novisadi Nemzeti Színház volt tagja, tegnap Zagrebből Párisba utazott, ahol egy filmvállalat meghívására egy nagyszabású francia film főszerepében fog fellépni. A művésznő két hónapig marad a francia fővárosban és onnan Budapestre utazik, ahol a Belvárosi Színházhoz szerződött hosszabb vendégszereplésre.

(=) **Fall Leó halála.** Mint Bécsből jelentik, Fall Leó a híres osztrák operett zeneszerző tegnap hosszú betegség után meghalt. Fall Leó volt a híres bécsi operettgárda egyik legtekintélyesebb képviselője és méltó helyet foglalt el Kálmán Imre és Lehár Ferenc mellett. Számtalan operettet komponált, amelyek között „A dollárkirálynő” és „Sztambul rózsája”

világsikert értek el. Egyik legértékesebb munkája azonban a „Hugdritrichs Brautfahrt” című operettje, amely azonban tullextikus meséje miatt nem tudott állandóan műsoron maradni. Az operettszerzésen kívül symphoniák és kisebb koncertdarabok komponálásával is foglalkozott és ezen a téren is értékes munkát produkált. Fall Leó halála érzékeny veszteséget jelent a bécsi operett műzikára, amelynek egyik megteremtője volt az elhunyt zeneszerző.

(=) **Műkedvelő előadás Cservenkán.** A cservenkai műkedvelők szeptember 12-én és 13-án a Stock-féle vendéglőben színelőadást rendeztek, mely alkalommal Gausz Fülöp tanító rendezésével Szenteleky Kornél által lefordított „Jakobs Traum” című három felvonásos operett került bemutatásra. Az előadás iránt nagy érdeklődés mutatkozott, s a cservenkai dialektusban előadott darab nagy tetszést váltott ki a közönség körében. A szereplők közül különösen kitűntek: Fuchs Irma, Hartwein Jolánka, Rauch Hermina, Dickmann Margitka, Schlemender János, Mäurer Vilmos, Vetter Károly, Litzenberger Péter és Fáber Fülöp. Az előadást a cukorgyári kintinban újból megismétlik.

2 különálló szoba

üresen vagy butorozva, a belvárosban azonnal kiadó.

Cim: Schmolka hirdetőjében Novisad, Futoski 1723 put 2. Telefon 276. 1—2

A raktáromon levő összes **butorokat**

mélyen leszállított áron
árusitom.

MILAN SARATLIĆ

Butorgyár és kereskedése, Novi Sad.
1688—1—3

Csütörtökön újabb szenzáció

az Apollo-ban:

A tenger borzalmái

Érdekfeszítő dráma 6 felvonásban.

Főszereplők:

Helena Makovska és Carl de Vogt

HIREK

Őszi költemény.

*Megint az ősz borul rám, ez a mustizű hullám,
jön messziről a zengő gyümölcsösök felől,
az égen még a nyár van, de már az illatárban
keseredés fanyargás, amely szívemre dől.*

*Két ősz közelg ez ősgön. Az egyik ismerősöm,
a régi kedves évszak, lágy bánattal teli;
a másik: őszi réven közelgő negyven évem,
mely tavaszom s nyaramnak javát elföldeli*

*Jaj, istenem, a szálló izét és a kiömlő
mustnak fanyar szagát is tudja-e még szavam?
Tudok-e még az alkony jöttén felsirni halkán,
ősz és alkony csudáján szenvedni boldogan?*

*Akárhogy is, ha fáradt inyem talán kiszárad
s nem érzi már a mustnak oly százezer izét,
csak két szemedbe nézek, bent örök az ígézet
s nem lankadó tüzet mind őszömré hinti szét.*

*S ha jön megannyi alkony, tudok még fájni
halkán,
bár tavaszom el is múlt, az ősz még az enyém;
ha fanyarabb a szálló, de édesen kiömlő
vérem hull küszöbödre, mint őszi költemény.*
Szegedi István

*

1925. szeptember 17. Csütörtök

Római katolikus: Szt. Ferec sebh. Protestáns: Ludmila. Görög keleti: Babilasz. A nap kel 5 óra 39 perckor, nyugszik 6 óra 10 perckor. A hold kel 3 óra 51 perckor, nyugszik: — Nemzeti Színház: Tatárjárás. Apolló mozi: A tenger borzalmi.

Időjárás: (A petrovaradini katonai meteorológiai állomás jelentése). Az erős légnyomás Közép-Európa felett állandósult, helyenként erősebb szelekkel. A felhőzet általános, csak Olaszországban, Görögországban és a tengerpart egyes részein derült. Csapadék a tengerpart kivételével az egész országban volt a hőmérséklet pedig erősen süllyedt. **Jóslat:** Országunkban a légnyomás állandóan erős maradt, északkeleti gyengébb szelekkel a felhőzet növekedik. Eső csak helyenként lesz, a hideghullám nagyobb mértékben érezhetővé válik, a hőmérséklet 3—4 fokkal fog süllyedni.

*

— **A külügyminisztérium közigazgatási osztályának főnöke Noviszadon.** Dr. Antics a belügyminisztérium közigazgatásügyi osztályának főnöke tegnap Noviszadon tartózkodott. Dr. Antics noviszadi tartózkodása magányjellegű volt.

— **Alexijevics Mita Noviszadon.** Alexijevics Mita a belügyminisztérium B. B. B. osztályának főnöke a beogradi kerület főispánja tegnap magánügyei elintézése végett Noviszadon tartózkodott.

— **A polgármester párisi útja.** A kibővített városi tanács legutóbbi közgyűlésén tudvalevőleg megbizta dr. Milovánovics Milán polgármestert, hogy a városok nemzetközi szövetségének Párisban megtartandó konferenciáján képviselje Noviszád várost és egyúttal 15.000 dinár utiköltséget is megszavazott a polgármesternek. Dr. Milovánovics Milán polgármester szeptember 21-én utazik Párisba és három hétig fog ott maradni. Távolléte alatt Lákics Jovan helyettes polgármester helyettesíti.

— **A főszámvevő hivatalban.** Vucetics S. Milivoj tanácsnok főszámvevő visszatért szabadságáról és ma átveszi hivatala vezetését.

A román trónörökös meglátogatta Massarykot. Kistapolcsányból jelentik: Károly román trónörökös utazása megállapított program szerint történik. Tegnap délelőtt a trónörökös ideérkezett, hogy a köztársasági elnök-nél látogatást tegyen. Massaryk kastélyában az őrség tisztelgett a trónörökös előtt, aki hosz-

szabb beszélgetést folytatott Massarykkal, majd vadászkirándulásra ment.

— **Nagykoru az olasz trónörökös.** Milanóból jelentik: Umberto olasz trónörökös az alkotmány értelmében, miután betöltötte huszonegyedik évét, nagykoru lett. A szenátus elnöke intézkedett, hogy bevezessék a szenátus tagjai névsorába, jöllehet szavazati jogot csak 25 éves korában kap. A trónörökös holnaptól kezdve a turini királyi palotában fog lakni és így Turin ismét székvárossá lép elő.

— **A Fedák — Molnár válóper.** Budapestről jelentik: Néhány nap mulva lesz a Molnár-Fedák válóperben az első tárgyalás, amelyen Molnár valószínűleg nem fog személyesen megjelenni, mert Berlinben tartózkodik. A válóperben most közvetítő tárgyalások indultak meg, a kibékülés érdekében, amely a válóper befejezését nagy mértékben meggyorsítaná.

— **A Léderer ügye a táblán.** Budapestről jelentik: A Léderer ügy iratait a büntető törvényszék a felelősséggel együtt felterjesztette a táblához, amely Kállay Miklós tanácsának osztotta ki az ügyet. A tábla tanácsa október végére tüzte ki a Léderer ügy feljebbviteli tárgyalását.

— **A somboriak új orgonája.** Sombori tudósítónk jelenti: Lapunk olvasói előtt még bizonyára nem ismeretlen, hogy a sombori kármelita atyák gyűjtést indítottak egy orgona beszerzésére. A szép, nagy kármelita templomnak már husz éve nincs orgonája. Most a sombori katolikusok nagy lelkesedéssel fogtak hozzá a gyűjtéshez és meg is rendelték az orgonát, habár a vételár kb. egy negyed része még hiányzik. A gyáros augusztus végére ígérte az orgona szállítását, ezért szeptember 27-ére tervezték az orgona felszentelési ünnepélyt egybekapcsolva a Szent kis Teréz tiszteletére tartandó háromnapos ájtatossággal. Sajnos azonban a gyáros nem tartotta be a határidőt és azért az orgonára még várni kell. Ha újabb halasztja nem lesz, akkor kb. október 20. körül lesz az orgonaavató ünnepély. Mindenesetre a szíves adakozók türelmét kell kérnünk, mert az új orgonát először a gyárban teljesen össze kell állítani és kipróbálni. Azután ha minden rendben van, akkor a kb. 4000 drb. sipot össze kell csomagolni és vasuton (négy vagonban) Somborborba szállítani. Itt ismét nyolc gyári szakmunkásnak csaknem éjjel-nappal kell dolgoznia, hogy a munkával három hét alatt készen legyenek. A kedves jótévedőinket kérjük tehát, várjanak, míg az újságokból az ünnepély időpontját megtudják, akkor azután jöjjenek minél többen velünk együtt a jó szent az új orgona hangjaival dicsérni. De addig is szerezzenek új jótévedőket, hogy ne sokáig nyomja vállainkat az adóság.

— **Levágta szerelmese orrát.** Pozsonyból jelentik: Különös szerelmi dráma játszódott le tegnapelőtt a Széplaki ucca egyik számában. Pozsonyi Ferenc munkás már régóta udvarolt Bronza Emma 22 éves cselédnek. A fiatalember annyira üldözte féltékenységgel a lányt, hogy elhatározta, hogy elhagyja Pozsonyt. Pozsonyi szombaton este bucsulátogatásra ment el a leányhoz. A leány kikísérte Pozsonyit a kapuhoz, egyszerre éles kiáltás verte fel a ház esti csendjét. A lakók vérbeborulva találták Bronza Emmát. A féltékeny férfi borotvával levágta a leány orrát. Pozsonyi Ferenc azt mondta a rendőrségen tett vallomásaiban, hogy azért vágta le a leány orrát, hogy ne kelljen többé féltékenykednie.

— **Nagy hőség Konstantinápolyban.** Konstantinápolyban napok óta rekkenő hőség uralkodik. Eső már régóta nem esett és ennek következtében gyakoriak a nagy tüzesetek. A Halki félszigeten több mint ezer hektár erdő leégett.

— **A kath. olvasó- és gazdakör felkéri az ifjúságot, hogy e hó 17-én este 8 órakor fontos ügyben minél nagyobb számban megjelenni szíveskedjenek. A vigalmi bizottság.**

(x) **Tüzifát, kokszt, köszönet** mielőtt beszerzi, tekintse meg *Krajačević* fatelepét. Telefon 165.

— **Az újságírók vasuti szabadjegyei.** Beogradba kiküldött munkatársunk jelenti: Az újságírók vasuti szabadjegyei ügyében a közlekedésügyi miniszter és az Újságírók Szövetsége között végleges megállapodás jött létre. A miniszter intézkedése értelmében az egyes szerkesztőségeknek kiadott II. osztályú szabadjegyeket I. osztályú jegyekre cserélik be. Az újságíró igazolványokat ezentúl közvetlenül Ivancics központi pénztáros címére kell beküldeni, aki még ugyanaznap hitelesített az igazolványokat a közlekedésügyi minisztériumban. Az idegen nyelven megjelenő lapoknak is kicserélik régi jegyeiket, ha hivatalos okmánnyal igazolják, hogy már több mint egy éve megjelennek. Ugyancsak kicserélik a sajtóügynökségek szabadjegyeit is. Egyes utazásokra szóló szabadjegyekre az Újságíró Egyesület tagjai csak akkor tarthatnak igényt, ha beteges vagy munkanélküliek s álláskeresés céljából akarnak utazni az ország egyes városaiba. Ebben az esetben a kérvények a Közlekedésügyi Minisztériumhoz címzendők, előzőleg azonban az Újságíró Szövetség beogradi központja által hitelesítendő. A külföldi újságírók csak az Újságíró Szövetség központja által igazolt esetben tarthatnak igényt szabadjegyekre.

— **Nem emelnek vádat a Zadrusna Banka volt igazgatósága ellen.** Keddi számunkban megírtuk, hogy a Zadrusna Banka rendkívüli közgyűlésén elhatározták, hogy vad alá helyezik a bank volt igazgatóságát. Ezt a hírünket helyesbíteniünk kell annyiban, hogy a mai igazgatóságot megbízták a volt igazgatóság munkájának felülvizsgálásával és ha a vizsgálat során megállapítást nyerne, hogy a volt igazgatóság nem a bank érdekei szerint járt el, akkor a két hónap mulva ismét összeülő rendkívüli közgyűlésnek tegyenek indítványt a volt igazgatóság ellen esetleg beadandó feljelentés ügyében.

— **Nagy sztrájk az angol gyarmatokon.** Londonból jelentik: Újzéländban, Ausztráliában és Délafrikában nagy sztrájkok vannak úgy hogy ezen kikötőkben 73 külföldi hajó háromnegyed millió tonnatartalommal vesztel.

— **A volt szász trónörökös jezsuita rendbe lépett.** A Schlesische Zeitung jelentése szerint a volt szász trónörökös belépett a jezsuita rendbe. Tanulmányait a voralbergi Feldkirchenben végzi.

— **Nemzetközi bizottság Kinában.** Pekingből jelentik: Az angol, amerikai és japán kormány jegyzéket intéztek a kínai kormányhoz, amelyben javasolják, hogy a Sanghaiban májusban kitört lázadás ügyében egy nemzetközi bizottság folytasson vizsgálatot, amely bizottságban a londoni, washingtoni, tokiói és pekingi kormány egy-egy jogással képviseltetné magát.

— **Talált ebédjegyek.** Néhány nappal ezelőtt kb. 30 darab cirilnyomású (abonens) ebéd és vacsorajegy találtatott. Igazolt tulajdonosa átveheti a „Délbácska” szerkesztőségében.

— **Letartóztatott román munkások éhségstrájkja.** Bukarestből jelentik: Az erdélyi és bánáti szakszervezetek 17 vezetője Bukarestben szabályszerű konferenciát tartott. A törvényszék rendelkezése letartóztatták őket azzal az indokolással, hogy az értekezlet napirendjén a közeli községi választás is szerepelt. A letartóztatottak éhségstrájkot rendeztek, amely már 13 nap óta tart. Reiter József a fém munkások szakszervezetének titkára már haldoklik, a textiliparosok szakszervezetének titkára vérömlést kapott.

— **Leégett egy falu Romániában.** Bukarestből jelentik: Mizil községben hatalmas tűzvész pusztított, amely csaknem az egész községet felégette. A tűz hírére Angelescu miniszter autón a községbe utazott. Intézkedésére kivonult a tűz színhelyére a buzai tűzoltóság valamint egy század katonaság. Csak ezek megfeszített munkájával lehetett végre a tüzet eloltani, amely felbecsülhetetlen károkat okozott. Az oltási munkálatokat megnehezítette az is, hogy a katonaságnak sok munkája akadt a fosztogatók elűzésével, akik a lakosság kihordott holmijait megrabolták. Sok fosztogatót letartóztattak.

— **Bulgár képviselők Budapesten.** Sófiából jelentik: Bulgár képviselők nagyobb csoportja Lomon keresztül Budapestre utazott, hogy visszaadja a múlt évben Bulgáriában járt magyar képviselők és politikusok látogatását. A társaság tagjai: Neudenow a szobranje alelnöke, továbbá Csanev, Peew, Csernew, Kormanow, Popov, Ivanov, Tabakov képviselők és Antunov a szobranje gyorsíródjának a főnöke. A parlament tagjain kívül még Sófia városi tanácsa, a bulgár kereskedelmi és iparkamara képviselői is részt vesznek az utazásban.

— **Hogy dolgoznak a budapesti kommunisták?** Budapestről jelentik: Vági István csoportjának a főkapitányságon előállított tagjai ügyében a rendőri nyomozást kedden befejezték. A nyomozás megállapította, hogy Vági István letartóztatása után egy háromtagú vezető bizottság vette át az ügyek intézését és olyan ügyesen dolgoztak, hogy a csoport többi tagjai sem ismerik őket. Mivel a lefolytatott nyomozás adatai nem voltak elegendők arra, hogy a rendőrség büntető utra terelje a dolgot, a letartóztatottak közül néhányat kitasítanak, azokat pedig akiknek bejelentett lakásuk és rendes foglalkozásuk van, szabadon bocsájtják. A budapesti rendőrség tegnap délután letartóztatta Juhász Pált, aki értelmi szerzője volt a Vági féle mozgalomnak és aki programot dolgozott ki a kommunista propagandának az uccára való áthelyezése ügyében, mert a szociáldemokrata párt parlamenti ellenzéki működése nem elegendő a cél elérésére.

— **Az angol munkáspárt kongresszusa.** Az angol munkáspárt szeptember 29-én tartja meg 25. kongresszusát. Angol lapok szerint a kongresszuson heves összeütközések lesznek az unionista szocialisták és a kommunisták között.

— **Panasz a szobafestők ellen.** (Panaszos levél). Több ízben hallottam panaszt a mai szobafestők és mázolóik ellen. Legutóbb szemembe vágta, hogy a mai festők és mázolóik vagy nem tudnak vagy nem akarnak szolid tartós munkát végezni. A „Hallgattassék meg a másik fél is” elvénél fogva én is hozzá szólok a dologhoz. Igenis tudnak és akarnak a mai mesterek is jó munkát produkálni, csak meg kell őket válogatni és nem tapasztalatlan alig felszabadult legényekre bízni a munkát, kik felvállalják azt féláron, esetleg olcsóbban is de olyan is az! Egy jól fizetett tapasztalt munkás ha tudott régebben, tud ma is jó munkát adni. — Egy festő.

— **Nemzetközi embervédelmi kiállítás lesz Budapesten.** Budapestről jelentik: A budapesti vármegyeház dísztermében nagyszámú közönség előtt tartotta alakuló gyűlést a „Nemzetközi embervédelmi társaság”. A gyűlést Lukács György elnök nyitotta meg, aki expozéjában vázolta az ember helyzetét. Rámutatott arra, hogy amióta a háború végigpusztította az emberiséget, az ember gazdasági helyzete erősen leromlott, de hasonló nagy dekadencia mutatkozik szellemi élete terén is. Az embervédelem nemes munkáját akarja szolgálni az a nemzetközi kiállítás és kongresszus, melyet a jövő év folyamán Budapesten kívánnak tartani a nemzetek. Elnöki megnyitója után egyes magánszemélyek és testületek jelentették be csatlakozásukat. A kormány a legmesszebbmenő támogatásáról biztosította a kongresszust.

Egészséges gyomornak is használ

Igmándi

késérőviz. Kötő étvágyat, nagyszerű közérzetet és munkakedvet jelent.

Fekete vasárnap

Ebben a rovatban ritkán lát napvilágot olyan cikk, amely a novisadi sport leszólásával, vagy súlyosabb kritikálásával foglalkoznék. Elvünk az, hogy amatőr sportolók lévén, nem bíraltatjuk tulságos szigorúan azokat a hibákat, amelyeket jószándéku, de kevés tehetségű sportolók elkövetnek.

Hogy kritikánk súlyával kedvét ne vegyük a törekvő, de még keveset produkáló kezdőknek, célszerűbbnek láttuk hibáik elhallgatásával, vagy jóindulatu, meg nem érdemelt dicsérettel támogatni őket. Biztunk abban, hogy kisebb hibáikat, célszerű fejlesztésüket majd az egyesület hozzáértő vezetése irányítja tovább.

Az egyesületek vezetőségét már komolyabb bírálat illeti meg, mert a tisztségek elvállalásával minden egyleti funkcionárius kötelezettséget is vesz magára, a hatáskörébe tartozó ügyek sportszerű intézését illetőleg.

Az elmúlt vasárnap sporteredményei a novisadi egyesületek vezetését illetőleg kemény kritikára adnak alkalmat. A város két futballcsapata súlyos vereséget szenvedett, atlétái az országos bajnokságokban egy kivételével az utolsók között végeztek.

A futbalvereséget még-még menteni lehet. Az egyik messi vidéken játszódtott le, ahol a vendéglátók elfogultsága talán néhány érdemtelen góllal növelte a vereséget. A másik egy mérsékelt hozzáértésről tanuskodó próbálkozás rosszul sikerült levizsgálásának az eredménye. Az atléták becskeréki kinosan szégyenteljes szereplését joggal „a novisadi atlétika botránya” jelzővel illelhetjük. Nagy garrai hirdetjük uton-utfélen, hogy az országos versenyre női és férfi atlétáink egész serege vonul fel biztos győzelmi esélyekkel. A női számok benevezettei közül egyetlen sem jelent meg Becskereken, a verseny egyetlen esélyes novisadi atlétája részére az utolsó percben közadakozás útján szedték össze az elutazáshoz szükséges utiköltséget. A többi megjelent atléta az „indultak még” rovat legutolsóinak sorába küzdötték fel magukat.

Ezt a szomorú eredményt nem szabad a novisadi atléták hibájául felróni. Hetek óta nagy törekvések indultak itt meg az atlétika fellendítése érdekében. Ezeket a törekvéseket mindenkinek jóindulatu támogatással illett volna elősegíteni. Semmi sem történt. Az egyesületek atlétikai vezető szerveinek passzivitásán hajótörést szenvedett az az igyekezet, amely hivatva lett volna ennek a városnak méltatlanul elhanyagolt atlétikáját fölkarolni.

A nagy reménykedéssel megindult mozgalom most holtpontra jutott. Helyét a vasárnapéhoz hasonló értéktelen és következményei-

Pályázati-szelvény

A vasárnapi mérkőzés eredménye:

Sombori Sport—NAK

Eredmény:

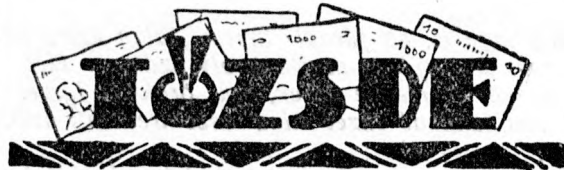
A pályázó neve és címe:

ben nagyon hátrányos próbálkozások foglalták el, amelyek ugylátszik sikerek helyett a csufos vereségek özönét és a keserű irások panaszos tömegét jelentik a munka, fejtődés és előrehaladás helyett.

A vasárnapi program. A Makkabi—Radnicski bajnoki mérkőzés elmarad. Helyette a NAK játszik barátságos mérkőzést a Sombori Sport jóképességű csapatával.

A NAK ma délután 4 órakor tréningmérkőzést játszik a Radnicski ellen. A tréninget a NAK-pályán tartják meg.

A Radnicski felhívja alábbi játékosait, hogy ma három órakor jelenjenek meg Weber intéző lakásán, ahol felszereléseiket megkapják. Négy órakor tréning a NAK-kal, annak sporttelepén: Mondovics, Abt, Hacker, Valent I. Rozsics Grünenberg I. és II., Fritzmann, Dobi, Szakács, Mihályi, Mandics, Maurics, Sernec, Burai, Németh, Horváth I. és II. Akiknél felszerelés van hozzák vissza.

Szept. 16	Zürich zárlat	Beograd zárlat	Zagreb zárlat	Newyork zárlat
Beograd	9.25	—	—	178.25
Zürich	—	1084.50	1088.25	1931.—
Newyork	518.25	56.10	56.1/s	—
London	25.11	272.40	272.25	484.5/s
Páris	24.40	266.25	266.—	471.—
Milano	21.—	229.—	231.75	405.—
Prága	15.375	166.40	166.75	296.50
Berlin	—	1335.—	1341.—	2380.—
Budapest	0.007280	—	0.0793—	14.—
Brüsszel	22.55	245.—	—	431.—
Bécs	—	0.0790—	0.0792—	14.—
Bukarest	260	—	—	—
Amsterdam	—	—	—	4020.—
Szófia	—	—	—	—
Krisztánia	—	—	—	—
Szaloniki	—	—	—	—
Stockholm	—	—	—	—

Chicagói terménnytőzsde

1925 szeptember 16, 5 óra

Buza Tengeri

Szeptember . . . 150.—	Szeptember . . . 94.25
December . . . 149.5/s	December . . . 83.50
május 1926 . . . 152.75	május 1926 . . . 87.25

Trányzat: buza állandó, tengeri szilárd (AVALA)

Novisadi terménnytőzsde

1925 szeptember 16. (Hivatalos jegyzések)

Buza

bácskai Usancen, d.k. kötés 250-255.—,	500 mm
bácskai 77-78, 2% d.k. kötés 255.—,	100 mm
bácskai 77-78, 2% tiszai hajó, 100% kassza	kötés 257.50, 600 mm
szerémi Usancen, IX, d.k. kötés 250.—,	300 mm
szerémi 77, 2% d.k. . . kötés 255.—,	300 mm

Tengeri

bácskai duplikát kassza kötés 175.—,	300 mm
bácskai fővonal . . . kötés 175-177.50,	450 mm
bácskai Novisad vidéki . . . kereslet 172.50	

Buzaliszt

bácskai nullás gg g k.d. kötés 400.—,	200 mm
szerémi nullás g d.k. . . kötés 400.—,	100 mm
bácskai 2. sz. kenyér d.k. kötés 350.—,	200 mm
bácskai 5. sz. kenyér d.k. kötés 315.—,	100 mm

Bab

bácskai fehér kötés 225.—,	— mm
válogatott, zsákok á100kg kötés 250.—,	400 mm

Trányzat: nyugodt

Nagy szenzációja lesz az Apollónak péntektől kezdve:

A HÁZASSÁGSZÉDELGŐ

NEVESSÜNK!

A mai divat

Barátomat meghívták egy ünnepi vacsorára, melyet a házigazda harmincadik születésnapja alkalmából adott. Nagyon előkelő társaság gyűlt össze, közöttük néhány bájos hölgy is. Másnap találkoztam barátommal és megkérdeztem:

- Milyen volt a vacsora tegnap este?
- Fényes.
- Milyen volt a társaság?
- Előkelő.
- Sokan voltak?
- Vagy harmincan.
- Szép, elegáns hölgyek? Nagyszerű toillettek, mi?
- Erre nem tudok felelni, mert a toillettek mind az asztal alatt voltak, fent nem lehetett azokból látni semmit. Tudod, ez a mai divat...

A tanító szava

Tanító: Mondd meg nekem Pista, ha egy bizonyos munkát három munkás egy hét alatt végez el, mennyi idő alatt végezné el ugyanazon munkát egy munkás.

Pista (rövid gondolkodás után): Egy hét alatt.

Tanító: Gondolkozz csak egy kicsit; ugyanazt a munkát, melyet három munkás egy hét alatt végez el, egy ember bizonyára több idő alatt végzi el.

Pista: De hiszen a tanító ur éppen tegnap mondotta, hogy ha az ember maga dolgozik, három ember munkáját végzi el.

Hadimilliomosok öröme

Hadimilliomos felesége: Képzeld csak, Samu... Az imént telefonált nekem Pallavicini ögróf...

Hadimilliomos: Nagyszerű! No és mit akar?

Hadimilliomos felesége: Semmit... A telefonközpont tévesen kapcsolt.

Egy katona naplójából

Egy világháborúban résztvett és csalódott harcos keserű tünődése:

„A kitüntetések és érdemrendek olyanok, mint a repülőgépről lehulló bombák: a front mögött esnek le és ártatlanokat találnak“.

Jól ismeri

— Gratuláltál már Bárános kisasszonynak eljegyzése alkalmából?

— Oh, én már újkor előre gratuláltam neki az összes ezévi eljegyzéseire.

Egy tönkrement világfi tünődése

„Feltalálták már a drótnélküli telegráfot, a füstnélküli puskaport, a lónélküli kocsit; mikor fogják feltalálni a feleségnélküli hozományt?“

Elsiette

Egy étteremben a villanyvilágítás váratlanul felmondja a szolgálatot, úgy hogy a vendégek tíz percig sötétben maradnak.

Egy vendég: Hallatlan pehem van. Éppen az imént fizettem ki a vacsorámat.

Konzilium

Temerinben történt. Az öreg Pista bácsi — módos pógár — már hosszú idő óta súlyos betegen feküdt. A körorvos, aki minden másodnap meglátogatta és már mindenféle orvosságot végigpróbált, egy nap azt mondta Pista bácsinak, hogy a legközelebbi vizitjéhez hoz még két orvost, akikkel együtt megtárgyalják a betegségét, talán úgy segíthetnek rajta. Negyednap csakugyan beállít a három orvos Pista bácsihoz és hosszú vizsgálat után bevonultak a szomszédos kis szobába véleményeiket kicserélni. Mult az idő, már egy félóra is eltelt és az öreg Pista bácsi kezdett türelmetlenkedni. Szeme állandóan a kis szoba ajtaján volt, ahová a doktorok bementek. Végre odasugott a feleségének:

— Mari, nézd meg egy kicsit, mit csinálnak odabent az urak. Abban a szobában van a kolbász és a sajt.

Jgaza van

Egy vidéki bácsi felszál a villamosra és amint leül, előveszi kis makrapipáját, rágyújt és jóízűen kezd pőfékelni. A kalauz rászól:

- Bácsi, a villamoson tilos a dohányzás.
- Ki mondja azt?
- Nem látja, hogy ki van irva?
- Nézze, kedves kalauz ur, maga igyék meg egy pohár keserű vizet, akkor én eloltom a pipámat és nem fogom színi.
- Miért igyam a keserű vizet?
- Mert az is ki van irva.

A hét humora

- Két éve nem beszéltem már a feleségemmel!
- Vajjon miért?
- Nem akartam félbeszakítani...

Világtermés

1925. év augusztus havi becslés eredményei

Gabonatermések millió duplamázsában:				
Buza	1925	1924	1923	
Európa	194.4	151.7	200.3	
Kanada és Egyes. Áll.	286.8	308.8	346.1	
Ázsia	101.5	108.1	110.7	
Észak-Afrika	99.0	23.1	29.1	
összesen	661.7	591.7	686.2	
Rozs				
Európa	105.6	69.5	101.3	
Kanada és Egyes. Áll.	17.2	19.6	21.9	
összesen	122.8	89.1	123.2	
Árpa				
Európa	71.5	63.7	82.8	
Kanada és Egyes. Áll.	67.1	60.2	59.6	
Ázsia	30.4	24.6	23.1	
Észak-Afrika	19.7	16.2	20.4	
összesen	188.7	164.7	186.1	
Zab				
Európa	90.7	82.3	98.6	
Kanada és Egyes. Áll.	270.2	286.4	276.5	
Észak-Afrika	3.0	1.7	3.3	
összesen	363.8	370.4	378.4	

A magyar szövőipar.

A háború befejezése után a különböző deviza rendeletek és bevételi tilalmak folytán a szövőipar bevitele Magyarországon igen megcsappant és ezen körülmények folytán a belföldi gyárak gyártmányait könnyebben helyezhették el saját piacukon. A magyar kormány magas védvámokat vetett ki szövőiparukra, amely intézkedés külföldi áru behozatalát még inkább megnehezítette.

A védvámok és az alacsonyabb munkabérek tették lehetségessé, hogy Magyarországon a kisebb és nagyobb szövőiparok száma elszaporodott.

Statisztikai adatok szerint Magyarország bevitele gyapotszövetekben napról-napra apad, sőt nagy belföldi szükséglet dacára még kivitele is van.

Az ipari tőke újabb gyárak alapításában még jó elhelyezést lát és folyton újabb gyárak alapításáról jönnek hírek.

Külföldi pénzcsoportok és igen gyakran érdekeltséget vállalnak új gyárak alapításában. Különösen a cseh és osztrák gyárak — melyek a fejlődő magyar szövőipar miatt piacukat veszítik igyekeznek az új gyáralapításokban részesedni.

Nemrég Soroksáron, létesült cseh pénzen és cseh gyári berendezéssel szövőgyár, legújabb pedig az ismert bécsi szövőipar gyár, Pollák Hermann fiai részvénytársaság vásárolt Újpesten 25.000 négyszögöl kiterjedésű területet, amelyen a gyárépítési munkálatok már serényen folynak. A szövőipar még ez évben, a fehérítő és festőipar pedig tavaszra kezdi meg az üzemét.

Magyarország olcsóbb szövőiparukkal a jugoszláv piacon már is tért hódít és ebben Ausztriának és Csehországnak számottevő versenytársa lesz szövőipara fejlődésével.

Életbe lépett az új vámtarifa Ausztriával. Az Ausztriával megkötött kereskedelmi szerződés értelmében bizonyos cikkek vámtarifáját leszállították. Az új vámtarifa tegnap lépett életbe.

Új acélt készített egy német mérnök. Berlinből jelentik: A Deutsche Allgemeine Zeitung arról ad hírt, hogy Jonath R. diplomás mérnöknek a régebbi Freund gyár néven ismert berlini vasöntőde és gépgyár részvénytársaság igazgatójának sikerült gyakorlatilag értékesíteni Bischartt Berlinben élő svájci mérnöknek egyik találmányát. Egy új acélról van szó, amely annak szilárdsági tulajdonsága mellett jóval könnyebb és 30 százalékkal olcsóbb a rendes acélnál.

Határidőüzletek a bécsi gabonatermésén. A bécsi Gabonakereskedők Szövetsége kedden este tartott ülésén határozati javaslatot fogadott el, amelyben követelik a kormánytól, hogy az 1923-ban betiltott gabonahatáridő üzleteket ismét engedélyezze. A határidő üzlet betiltása következtében az egész gabona üzlet a pozsonyi tőzsdére helyeződött át. A határozati javaslat szerint a spekulációtól nem kell félni, mert az ellen elég védőintézkedés áll fenn.

Hamisított dollárok. Az amerikai követség értesítése szerint hamisított dollárok kerültek forgalomba amelyek, „Gold Certificate“ jelzéssel, „D“ ellenőrző betűvel 765 klisé számmal, H. F. Szeelman pénztári ellenőr, Frank White pénztárnok nevével és Washington ellenőrképeivel vannak ellátva. A hamisítások fotomechanikai úton készültek eredeti kisebb értékű bankjegyek papírosán olyképen, hogy az eredeti nyomást előzőleg fehérítés útján eltávolították. A hamisítások könnyen felismerhetők, mert az eredeti bankjegyben látható vékony hajszálvonalak nem láthatók.

Garantált tiszta fehér

kőso

és finoman őrölt kőso, vagononként és kis tételekben azonnali szállításra kapható

Gausz János, Novisad

Futoški put 66. Telefon interurban 534.

ŐSZI ESTÉKEN az unalmat elűzi egy jó könyv. Ezt megtalálja a **Kardos kölcsönkönyvtárban**, Kr. Petra u. 19. (Az udvarban.) 1598-1-2

Beck János

papirkereskedése és könyvkötészete

NOVI SAD, Futaki ut 94.

•••
Állandó nagy választék képeslap újdonságokban.

Nagy raktár divatos, modern levélpapírokban.

Iskolacikkek, író- és rajzszerek, képeslap albumok, emlékkönyvek a legolcsóbb áron.

•••
Géperőre berendezett modern könyvkötészet

— A Kamenica és Novisad között utazó közönség érdekében a múlt héten megváltoztattuk a „LABUD” nevű személyszállító hajónk menetrendjét és pedig oly értelemben, hogy a „LABUD” ezentúl nem fog a Szindikátus „Zlatorog” nevű hajójával egyidőben közlekedni mint az eddig történt. — Az alábbi menetrendünk a mostan érvényben lévő hajózási Szindikátus menetrendje mellett minden tekintetben biztosítani fogja a közönség igényeit. Kamenicáról indul: 4, 5:20, 7:15, 9, 10:15, 11:30, 13:45, 15:45 és 18:45 órákor. Novisadról indul: 4:40, 6:30, 8, 9:30, 10:45, 12:45, 14:45, 16:45 és 19:15 órákor. Vasár- és ünnepnap szükség szerint közlekedik a hajó. A szüret idején a hajó délelőtt és délután kétszer áll meg Ribnyákon.

Küldje be előfizetését!!

Tisztelettel felkérjük a vidéki, hátralekban levő előfizetőinket és viszontelárúsítóinkat, hogy az egyidejűleg megküldött felszólításunkon jelzett összeget forduló postával utalványozni szíveskedjenek, nehogy a lap további küldését kénytelenek legyünk beszüntetni. Teljes tisztelettel „Délbácska” kiadóhivatala.

A DUNA VIZÁLLÁSA

Augusztus 27-én reggel	— — —	313
Augusztus 28-án	— — —	318
Augusztus 29-én	— — —	325
Augusztus 30-án	— — —	327
Augusztus 31-én	— — —	331
Szeptember 1-én	— — —	342
Szeptember 2-án	— — —	360
Szeptember 3-án	— — —	380
Szeptember 4-én	— — —	398
Szeptember 5-én	— — —	415
Szeptember 6-án	— — —	432
Szeptember 7-én	— — —	449
Szeptember 8-án	— — —	464
Szeptember 9-én	— — —	474
Szeptember 10-én	— — —	477
Szeptember 11-én	— — —	472
Szeptember 12-én	— — —	461
Szeptember 13-án	— — —	448
Szeptember 14-én	— — —	437
Szeptember 15-én	— — —	406
Szeptember 16-án	— — —	391

Piaci árak szeptember 11-én:

Vágómarha la	— — —	9.—10.50
Borju	— — —	14.—17.—
Sertés	— — —	13.—15.—
Malac 4—6 hetes	— — —	— — —
Bárány	— — —	11.—13.—
Vágott hal	— — —	20.—25.—
Hal	— — —	15.—20.—
Hal, apró	— — —	10.—14.—
Hizott lud kiló	— — —	17.—18.—
Sovány lud párja	— — —	90.—120.—
Fiatal lud párja	— — —	80.—100.—
Kacsa párja	— — —	50.—60.—
Pulyka pár	— — —	85.—100.—
Csirke, rántani való	— — —	35.—45.—
Tojás	— — —	1.—
Muhar széna	— — —	—60.—70
Szalma	— — —	—50

Hirdetőink figyelmébe!

Vasárnapi számunk részére hirdetéseket csak szombat délig, hétköznapokon pedig délután 5 óráig veszünk fel.

A „Délbácska” kiadóhivatala.

Szerkesztésért felel: TOMAN SANDOR
Kiadó: „DÉLBÁCSKA” lapkiadóvállalat

A kik rendkívül kedvező feltételek mellett a könyvvel megakarják tanulni, azok mielőbb jelentkezzenek. Rövid idő alatt teljes kiképzést nyernek. Érdeklődők a „FŐKÖNYVELŐ” címre irjanak, Póstaflók szám **75**

818-0

A legolcsóbb és legjobb kerítés a drótkerítés!

Ha házat, kertjét, villáját, szőlőjét, telepét, baromfiudvarát, szállását **be óhajtja keríteni**, úgy forduljon

KRAMER TESTVÉREK

sodronyáru gyárához Novi Sad, Mali Liman,

ahol mindenféle drótfonatokban bő választékot talál. Vas és horganyozott drót minden számban, ugyancsak tuskés drót is kapható.

APRÓ HIRDETÉSEK

NYOMDAI MUNKÁKAT olcsón és izléseken készít Farkas és Dürbeck könyvnyomda Novi Sad, Željeznicka ul. 30. szám. Telefon 488.

Legújabb **NŐI DIVAT-KALÁPOK** készítése! A legújabb divatminták után átalakítás, formázás, díszítés. Spadri fejek, kész baba kalapok. Csekély tüzemköltség folytán olcsóbb, mint bárhol, sok évi külföldi gyakorlat alapján. **FISCHER RICHARD**-né, Futoski put 77. (Lővölde.) 1682-1-4

MOSÓÚST tiszta rézből és **ACÉL BOGRÁCSOK**, cingzett **ÜSTHÁZAK** legnagyobb választékban kaphatók **MALOČIĆ VASZA** rézművesnél Novi Sad, Kisačka ul. 32. 1676-3

RETORTAFASZENET és **TÜZIFÁT** ajánl Hubert Lajos, a tesliczi iparművek vezérképviseleje Novisad. Postafiók 25. 1-0

EGY BUTOROZOTT SZOBA, esetleg konyhasználattal kiadó. Cím: Major, Primorska (Vásár) ulica 4. 1735-1-3

HIRDETÉSEK

FOJT kalapfestő-intézet

Női, férfi és gyermekkalapok alakítását vállalja az új formák szerint Festés minden színben Új női és férfi kalapok

Novi Sad, Njegoševa u. 9.

Olajfestmények

elsőrendű darabok, ismert nevű mesterektől, **olcsó áron eladó**k. Közelebbi megtudható

Bröder és Fenyő

szállító cégnél, Novisad, Dunavska u. 22.

Jó állapotban levő **kókusz** vagy más-fajta **használt**

SZÖNYEGET

veszünk. — Cím a kiadóban.

Raktárral bíró ház eladása.

Novisadon, a Pirosi-utca 60. számú házat vasárnap, szept. 20-án eladja **Száva Popović** háztulajdonos. A házban van vendéglő, italmérsi engedéllyel és berendezéssel. A ház áll egy nagy táncteremből, 2 szobából, egy konyhából, egy előszobából, egy folyosóból, éléskamrából stb. A ház és telek összesen 50 □ öl. Ára 100.000 dinár. Komoly vevők mindennap megtekinthetik a házat. Azonnal be lehet költözni. 1696-1-7

Eladó ház

a Futaki-uton, szemben a rendezővel (villamos végállomásnál) egy jóforgalmu vendéglő és fűszerüzlettel, külön trafikarúsítási engedéllyel eladó. Bővebbet a tulajdonosnál 1737 ugyanott. 1-2

100-200.000 Dinár

pénz keresetlik, lehetőleg rögtönre, többszörös és a legjobb fedezet mellett 4-6 hónapra jó kamatra, vagy társulhat az illető egy alkalmi üzlethez. A tőkének további jó kamatoztatása nincs kizárva. Válaszok „Express” jelíge a kiadóba. 1738-1-2

Fischer Vladimir és Társa

NOVISAD

Kralja Petra ulica 23. (az udvarban)

Telefon 364.

„Hafa Solid” harisnyák és keztyűk nagykereskedése és „KETTENMARKE” (F. Peter's Nachfolger, Wien) gallérgyári lerakata.

Csak nagyban! — Gyári árak!